10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:22 PM Page 1

Μελέτη Περιβάλλοντος Γ΄ Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:22 PM Page 2

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	**Παναγιώτης Κόκκοτας**, *Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών* **Δημήτριος Αλεξόπουλος**, *Εκπαιδευτικός* **Αικατερίνη Μαλαμίτσα**, *Εκπαιδευτικός* **Γεώργιος Μαντάς**, *Εκπαιδευτικός* **Μαρία Παλαμαρά**, *Εκπαιδευτικός* **Παναγιώτα Παναγιωτάκη**, *Εκπαιδευτικός*
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	**Ευγενία Φλογαΐτη**, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών* **Ευαγγελία Κανταρτζή**, *Σχολική Σύμβουλος* **Δέσποινα Μουζαλά**, *Εκπαιδευτικός*
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	**Λεμονιά Αμαραντίδου**, *Σκιτσογράφος - Εικονογράφος*
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	**Χριστίνα Σπυροπούλου**, *Φιλόλογος*
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	**Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίτση**, *Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	**Δημήτρης Γέρος**, *Εικαστικός Καλλιτέχνης*
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	**ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.**

Γ΄ Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Οικονόμου
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΜΑΚΕΤΑΣ,
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΒΑΣΕΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ,
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ / Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2007-2013

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:22 PM Page 3

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Παναγιώτης Κόκκοτας Δημήτριος Αλεξόπουλος Αικατερίνη Μαλαμίτσα
Γεώργιος Μαντάς Μαρία Παλαμαρά Παναγιώτα Παναγιωτάκη

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Μελέτη Περιβάλλοντος Γ΄ Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:22 PM Page 4

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:22 PM Page 5

1 Τι θα σου έλειπε περισσότερο αν ζούσατε, εσύ με την οικογένειά σου, κάπου μόνοι σας;

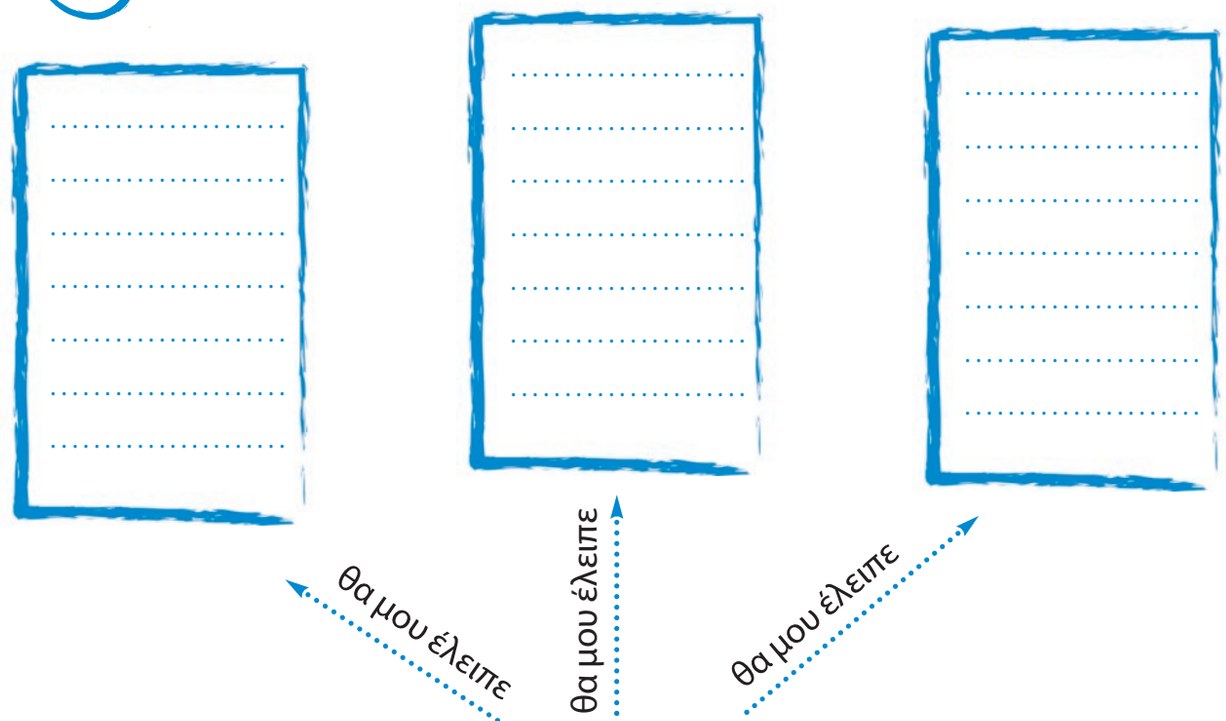

Έξω από την κοινότητα

Σ' ένα μεγάλο χαρτόνι ξαναγράφουμε ο καθένας μας αυτά που συμπληρώσαμε παραπάνω και διακοσμούμε την τάξη μας μ' αυτό.

2 Συζητήσαμε και ερευνήσαμε γιατί οι άνθρωποι ζούμε σε κοινότητες.
Μπορούμε να γράψουμε δύο προτάσεις με τη λέξη κοινότητα;

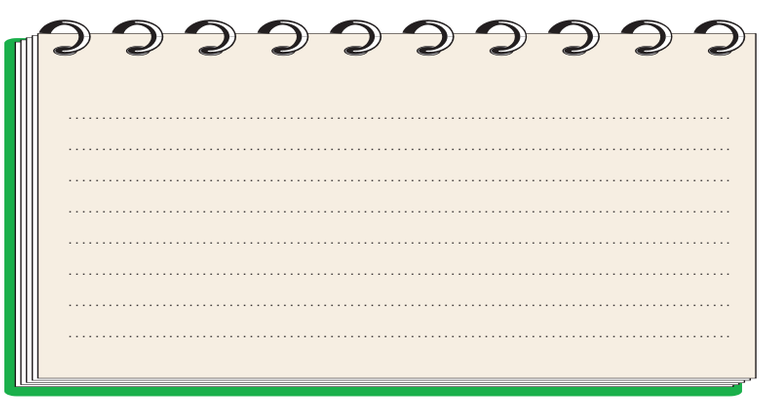

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:23 PM Page 6

Ζούμε μαζί

3

Παιχνίδι ρόλων

Ζωντανεύουμε με ρόλους κάποιες από τις καθημερινές μας σχέσεις με άλλους ανθρώπους της δικής μας κοινότητας.

4

Όλοι μαζί κατεβαίνουμε στην αυλή και με κιμωλίες σχεδιάζουμε τη γειτονιά μας. Ζωγραφίζουμε τα σπίτια μας, το σχολείο μας, τους δρόμους γύρω από το σχολείο. Βαδίζουμε στις διαδρομές που κάνουμε κάθε μέρα από το σπίτι μας στο σχολείο πάνω στους σχεδιασμένους δρόμους.

5

Ας γράψουμε μερικούς κανόνες που πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητοι για να συνεργαζόμαστε στις ομάδες μας.

Κανόνες που θα τηρούμε όταν εργαζόμαστε στην ομάδα μας:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ✓ Συζητάμε στην τάξη τους κανόνες που γράψαμε στις ομάδες μας.
- ✓ Γράφουμε στον πίνακα ανακοινώσεων τους κανόνες με τους οποίους συμφωνούμε οι περισσότεροι. Αυτός ο κατάλογος μπορεί να εμπλουτίζεται με καινούριους κανόνες, κάθε φορά που θα συμφωνούμε ότι μας χρειάζονται.

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:23 PM Page 7

6

Φτιάχνουμε το δικό μας παραμύθι

Η κάθε ομάδα γράφει το παραμύθι της για να το διαβάσει στις άλλες ομάδες.

«Κάποτε υπήρχε ένας δήμος που τον έλεγαν.....

Κανένας πολίτης δεν ενδιαφερόταν για τίποτα. Δεν έκαναν τίποτα ούτε για .....

.....

.....

.....

ούτε για .....

.....

.....

Όλοι έλεγαν .....

.....

.....

.....

.....

Ξαφνικά, μια μέρα .....

.....

.....

.....

Τότε .....

.....

.....

Ύστερα από αυτό κατάλαβαν ότι δεν μπορούν να ζουν έτσι και άλλαξαν. Αποφάσισαν να ενδιαφέρονται. Δούλεψαν όλοι μαζί κι έφτιαξαν τόσο ωραία την πόλη τους, που την ονόμασαν Ομορφούπολη».

7

Πώς φανταζόμαστε τον δήμο μας μετά από πολλά χρόνια, όταν θα είμαστε κι εμείς μεγάλοι;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:23 PM Page 8

Ζούμε μαζί

8 Διαφημίζουμε τον δήμο μας

Η τάξη μας αποφάσισε να στείλει ένα γράμμα στα παιδιά της Γ΄ τάξης ενός σχολείου από άλλο δήμο. Τους παρουσιάζουμε, λοιπόν, όλα αυτά που μας κάνουν να αγαπούμε τον δήμο μας.

Κάθε ομάδα γράφει το δικό της γράμμα.

Στέλνουμε το γράμμα με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στο Σχολικό Δίκτυο ή με τα Ελληνικά Ταχυδρομεία.

@ ✉

Αγαπητοί φίλοι,

Είμαστε οι μαθητές της Γ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου

Μένουμε στον δήμο .....

.....

Εδώ κολλάμε μια φωτογραφία του τόπου μας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σας περιμένουμε με ανυπομονησία.

Οι μαθητές της Γ΄ τάξης του

..... Δημοτικού Σχολείου

.....

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:23 PM Page 9

9 Εκλογές στην τάξη μας

Η τάξη μας είναι κι αυτή μια μικρή κοινότητα. Ας μοιράσουμε τις εργασίες μας.

- ✓ Δύο από εμάς θα μεταφέρουν τις αποφάσεις μας στον Διευθυντή ή στη Διευθύντρια του Σχολείου, στον Σύλλογο Γονέων και όπου αλλού αποφασίσουμε. Θα τους ανακοινώνουν τις ιδέες μας, τα παράπονά μας και τις ανάγκες μας.
- ✓ Κάποιος άλλος θα είναι ο ταμίας μας.

Ποιοι θα είναι αυτοί; Ας αποφασίσουν οι πολλοί.

Όποιος από εμάς θέλει μπορεί να είναι υποψήφιος για μία αρμοδιότητα. Για παράδειγμα, να μεταφέρει τις αποφάσεις μας, όπου αποφασίζουμε.

Για να γίνουν οι εκλογές μας, χρειάζεται κάποιοι από μας να βοηθήσουν. Ας κάνουμε μια ομάδα, που θα είναι η εφορευτική επιτροπή. Αυτή οργανώνει τις εκλογές. Φροντίζει για τα ψηφοδέλτια. Κάνει έναν κατάλογο με τα ονόματά μας. Τοποθετεί ένα θρανίο στην άκρη της τάξης για να ψηφίζουμε μυστικά και κάνει ένα κουτί κάλπη. Δίνει από ένα ψηφοδέλτιο στον καθένα την ώρα που πηγαίνει στην κάλπη για να ψηφίσει. Στο τέλος, μετρά τις ψήφους και ανακοινώνει τα αποτελέσματα των εκλογών.

Ο καθένας ή η καθεμιά μας ψηφίζει τον υποψήφιο ή την υποψήφια που προτιμάει. Ας ψηφίσουμε!

ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....
11. .....
12. .....
13. .....
14. .....
15. .....

Δραστηριότητες της Ανασκόπησης

1

Συζητάμε και γράφουμε τι θα θέλαμε ακόμη να μελετήσουμε για τον δήμο μας.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2 **α)** Όταν ακούμε τη λέξη «δήμος», ποιες λέξεις μάς έρχονται στον νου; Γράφουμε μερικές από αυτές.

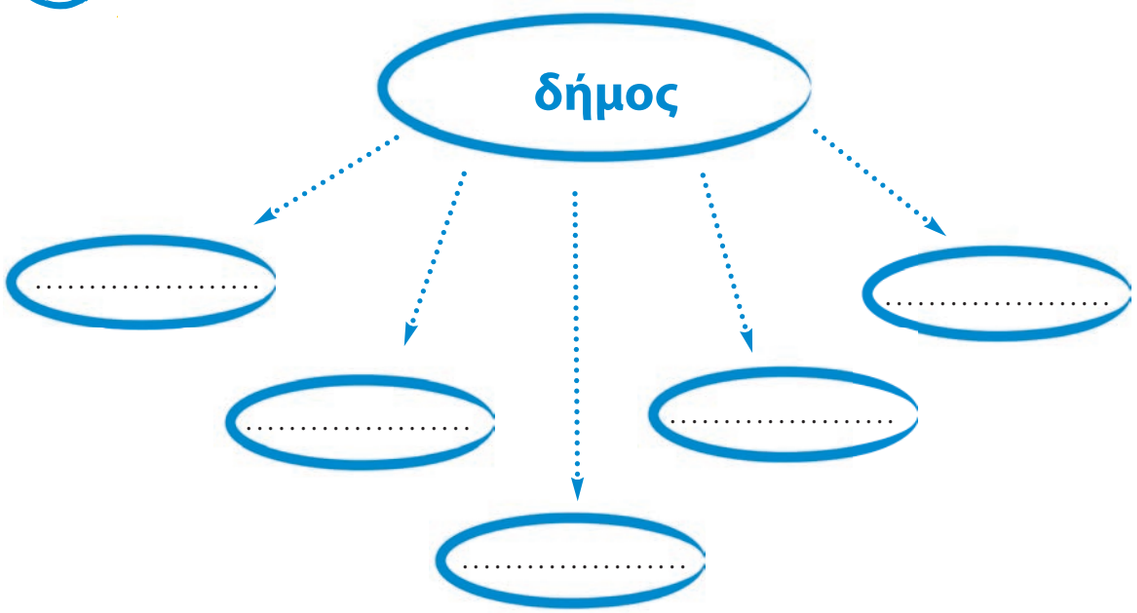

β) Από τις λέξεις που γράψαμε, διαλέγουμε δύο ή περισσότερες και φτιάχνουμε μία πρόταση.

.....
.....
.....
.....
.....

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:24 PM Page 11

1

«Κατασκευάζουμε» έναν τόπο με χαρτόνια

Διαλέγουμε έναν τόπο από αυτούς που συζητήσαμε στην τάξη και τον κατασκευάζουμε.

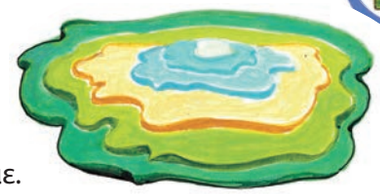

Οδηγίες:

- Κόβουμε χαρτόνια σε διαφορετικά μεγέθη, όπως φαίνεται στην εικόνα.
- Κολλάμε το ένα πάνω στο άλλο, ξεκινώντας από το πιο χαμηλό επίπεδο (το μεγαλύτερο χαρτόνι) και τοποθετώντας από πάνω τα υπόλοιπα, ανάλογα με το πόσο ψηλά από την επιφάνεια της θάλασσας βρίσκεται ο τόπος που έχουμε διαλέξει (υψόμετρο). Με τον τρόπο αυτό φτιάχνουμε ένα «ομοίωμα» τόπου (ορεινού, πεδινού ή παραθαλάσσιου).
- Μπορούμε να βάψουμε το κάθε επίπεδο με διαφορετικό χρώμα ή να χρησιμοποιήσουμε χρωματιστά χαρτόνια (πράσινο για το πιο χαμηλό επίπεδο, λευκό στην κορυφή, ενδιάμεσα το κίτρινο και το καφέ, γαλάζιο και μπλε για τη θάλασσα).
- Μπορούμε, αν θέλουμε, να φτιάξουμε τον τόπο μας χρησιμοποιώντας πλαστελίνες διαφορετικών χρωμάτων.

2

Συμπληρώνουμε στην **κατασκευή της δραστηριότητας 1** τις πόλεις και τα χωριά που μελετήσαμε. Στον τόπο που κατασκευάσαμε προσθέτουμε χάρτινα κουτιά που τα βάφουμε με κατάλληλα χρώματα (σπιρτόκουτα σε άσπρο χρώμα για τα χαμηλά σπίτια του χωριού, κουτιά από συσκευασίες φρέσκου γάλακτος κομμένα σε διαφορετικά ύψη σε γκρίζα χρώματα για τις πολυκατοικίες της πόλης κ.ά.).

3

α) Συζητάμε και προτείνουμε ένα έργο που πιστεύουμε ότι χρειάζεται να κατασκευαστεί στον τόπο μας.

β) Το ζωγραφίζουμε, το παρουσιάζουμε στην τάξη κι εξηγούμε την πρότασή μας.

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:24 PM Page 12

4 Για κάθε ρήμα γράφουμε προτάσεις που έχουν σχέση με όσα μελετήσαμε.

Φροντίζω .....
.....
.....
.....

Αποφεύγω .....
.....
.....
.....

Προστατεύω .....
.....
.....
.....

5 Οι μικρές εικόνες που βλέπουμε σε διάφορους χάρτες είναι σχέδια που μας δείχνουν με απλό τρόπο τι υπάρχει σε κάθε τόπο. Οι παρακάτω εικόνες υπάρχουν στους περισσότερους χάρτες. Βρίσκουμε τι σημαίνουν και τις αντιστοιχίζουμε με τις λέξεις που υπάρχουν κάτω από αυτές.

αεροδρόμιο

σημεία του ορίζοντα (προσανατολισμός στον χάρτη)

λιμάνι

σιδηροδρομική γραμμή

οργανωμένη παραλία

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:24 PM Page 13

6

* Σχεδιάζω τον χάρτη του δωματίου που κοιμάμαι όπως φαίνεται από ψηλά.
* Για να μπορούν να διαβάσουν και οι συμμαθητές μου τον χάρτη μου, φτιάχνω κι εγώ ένα υπόμνημα.

Υπόμνημα

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:24 PM Page 14

7

- Τοποθετούμε στο πάτωμα της τάξης μας **την κατασκευή της δραστηριότητας 1** της ομάδας μας.
- Παρατηρούμε την κατασκευή μας προσεκτικά από πάνω.
- Σχεδιάζουμε αυτό που βλέπουμε σε ένα κομμάτι χαρτί και το χρωματίζουμε.

8

Στην κατασκευή της δραστηριότητας 1 γράφουμε σε καρτέλες τους γεωγραφικούς όρους (από το κεφάλαιο 6) που αναγνωρίζουμε. Τις στερεώνουμε σε οδοντογλυφίδες και τις τοποθετούμε σαν σημαιούλες στις κατάλληλες θέσεις πάνω στην κατασκευή μας.

9

Το σχήμα που βλέπουμε είναι κομμάτι ενός χάρτη, που παρουσιάζει στεριά και θάλασσα. Για να το χρωματίσουμε, διαλέγουμε το μπλε και το καφέ χρώμα. Αποφασίζουμε αν το δικό μας σχέδιο θέλουμε **να δείχνει έναν ισθμό ή έναν πορθμό**. Γράφουμε πρώτα τον γεωγραφικό όρο που επιλέξαμε στο κατάλληλο σημείο του «χάρτη» και μετά τον χρωματίζουμε κατάλληλα.

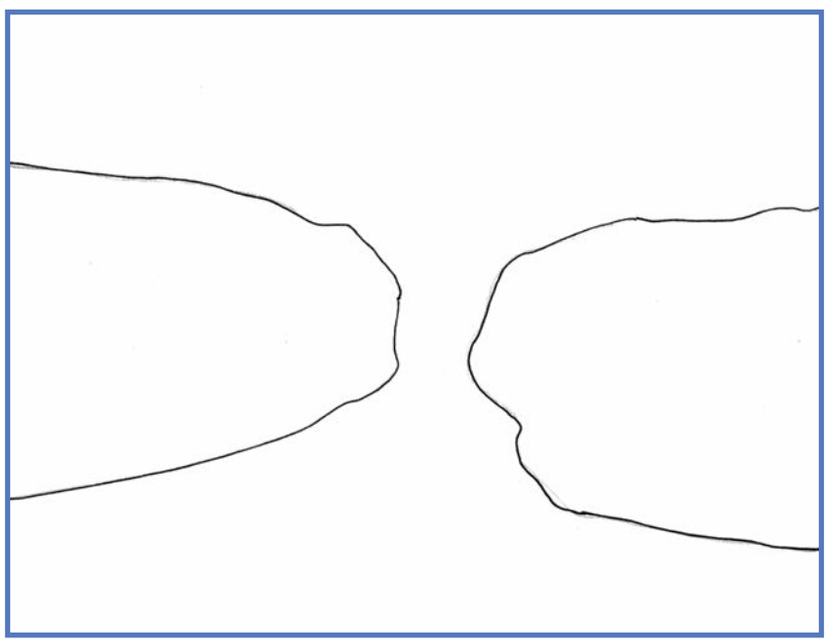

10

Στην κατασκευή της δραστηριότητας 1 γράφουμε σε καρτέλες τους γεωγραφικούς όρους (από το κεφάλαιο 7) που αναγνωρίζουμε. Τις στερεώνουμε σε οδοντογλυφίδες και τις τοποθετούμε σαν σημαιούλες στις κατάλληλες θέσεις πάνω στην κατασκευή μας.

10-0066_MELETI_PERIB_G_DHM_TET_tetradio 1/9/13 3:24 PM Page 15

Δραστηριότητες της Ανασκόπησης

1

Γράφουμε σε κάθε κομμάτι του κύκλου λέξεις που ταιριάζουν σε κάθε τόπο.

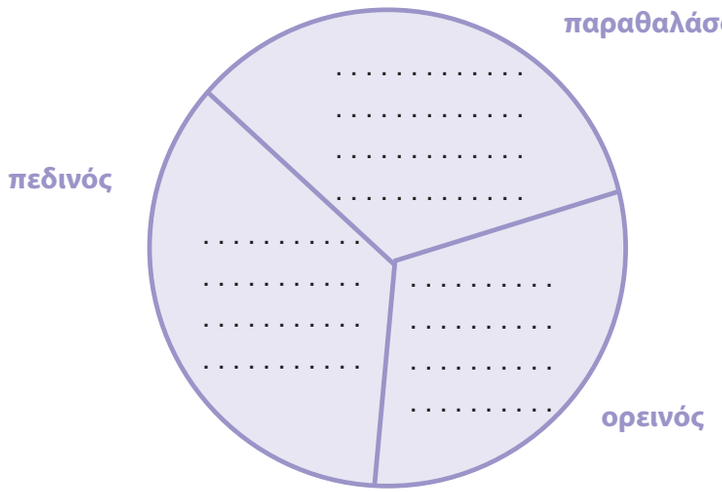

2

Από τις παρακάτω λέξεις διαλέγουμε τις κατάλληλες και συμπληρώνουμε το κείμενο.

προστατεύουμε, δημιουργήματα, δείχνει,
δημιουργείται, φαίνεται, φτιάχνουν, προκαλεί, καταστρέφει

Ο τόπος που ζούμε ..... από τη φύση και τον άνθρωπο.
Τα ..... της φύσης μπορεί να είναι ένα βουνό, ένα σπήλαιο, μια λίμνη, ένα νησί. Αυτά τα ..... ένας χάρτης. Στο φυσικό περιβάλλον οι άνθρωποι ..... δρόμους, οικισμούς, λιμάνια, εργοστάσια κ.ά. Έτσι αλλάζει το φυσικό περιβάλλον. Μερικές φορές όμως αυτό ..... προβλήματα. Γι' αυτό είναι απαραίτητο να ..... το περιβάλλον μας.

3

α) Γράφουμε το χρώμα με το οποίο θα ζωγραφίζαμε σε έναν γεωμορφολογικό χάρτη:

- την πεδιάδα: με ..... χρώμα
- τη θάλασσα: με ..... χρώμα
- το βουνό: με ..... χρώμα
- το ποτάμι: με ..... χρώμα
- τη λίμνη: με ..... χρώμα

β) Στη συνέχεια επιλέγουμε δύο από τα παραπάνω και τα ζωγραφίζουμε.